

KROK ZA KROKEM

AKADEMIE PACIENTSKÝCH ORGANIZACÍ

O BUDOVÁNÍ
PEVNÝCH ZÁKLADŮ
**PACIENTSKÝCH
ORGANIZACÍ**
V ČR

ÚVOD

Představujeme vám **Akademii patientských organizací (APO)** – vzdělávací projekt, který v České republice pomáhá od roku 2012 profesionálně rozvíjet patientské organizace. Začátky nebyly jednoduché. Bylo třeba zmapovat prostředí a vytvořit seznam patientských organizací, zajistit financování, přesvědčit důležité instituce i jednotlivce, že to má smysl, a zároveň si udržet nezávislost a důvěryhodnost.

Protože v začátcích u nás nic podobného nefungovalo, inspirovali jsme se v USA, kde už zkušenosti měli. Učili jsme se za pochodu a krok za krokem budovali projekt, jenž dnes pomáhá desítkám patientských organizací mluvit silnějším a odbornějším hlasem.

Tato „kuchařka“ není jen o tom, jak APO vzniklo. Je o zkušenosti, kterou může využít každý, kdo chce podpořit patientský hlas ve své zemi. Najdete v ní konkrétní postupy, slepé uličky i okamžiky, kdy nám do sebe všechno krásně zapadlo.

Za silnými patientskými organizacemi nestojí náhoda. Stojí za nimi promyšlená práce, spolupráce, vytrvalost a také přesvědčení, že pacienti mají právo být slyšeni. Přečtěte si, jak jsme v České republice začali psát recept na silný hlas pacientů.

SITUACE PŘED VZNIKEM APO

Než vzniklo APO, byl ve většině diskusí o zdravotnictví slyšet každý, až na ty nejdůležitější – samotné pacienty. Přestože v České republice už tehdy působilo několik aktivních patientských organizací, které poskytovaly podporu pacientům a hájily jejich práva, desítky dalších zůstávaly zcela mimo veřejné dění.

Reakcí na tuto situaci bylo rozhodnutí Asociace inovativního farmaceutického průmyslu (AIFP) vytvořit **projekt Akademie patientských organizací**, jehož cílem bylo pomoci patientskému sektoru vyrůst. Nešlo jen o podporu jednotlivců, ale o systematickou změnu – proměnu patientských uskupení z víceméně neformálních skupin nadšenců v profesionální, nezávislé a transparentní organizace, které budou respektovanými partnery zdravotnického systému.

A právě tuto proměnu vám chceme v této „kuchařce“ krok za krokem popsat. Věříme, že vám naše zkušenost může usnadnit začátky, pokud se rozhodnete transformovat patientský sektor i ve své zemi.

OD PRVNÍHO GRANTU K PRVNÍMU ŠKOLENÍ

Psal se rok 2012 a v AIFP jsme si byli plně vědomi, že české pacientské organizace potřebují silnější hlas a větší respekt. Od samého začátku bylo zásadní, aby byla tato iniciativa **nezávislá a transparentní**.

V té době byla AIFP členem organizace IFPMA (do roku 2012) a také jsme byli v kontaktu s **americkou organizací PhRMA**, která se tehdy strategicky zaměřovala na podporu zdravotnických aktivit ve střední a východní Evropě. Připravili jsme návrh na založení české Akademie pacientských organizací a požádali jsme PhRMA o grant na její spuštění. **Inspirací nám byl obdobný projekt fungující právě v USA.**

Grant jsme získali a prostředky z něj pokryly první dva roky fungování APO. Byla to zásadní podpora, jež nám umožnila rozběhnout první školení a oslovit pacientský sektor.

Brzy nato jsme navázali spolupráci s neziskovou organizací **Neziskovky.cz** (dnes Nadace Neziskovky.cz). Ta nám pomohla zajistit první vzdělávací aktivity pro zástupce pacientských organizací a díky získanému grantu jsme je lidem mohli nabízet **zcela zdarma** (a tak je tomu po celou dobu).

Evropská organizace EFPIA, již jsme členem, nám na začátku zdůrazňovala, že si musíme dát pozor na potenciální střet zájmu. Proto jsme zavedli několik zásadních opatření – školení vedli výhradně **nezávislí lektori** a každé školení bylo otevřené také **zástupcům médií**, kteří fungovali jako dozor nad jeho transparentností a nestranností.

EFPIA (European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations) je hlavní zastřešující organizací, jež v Bruselu **sdružuje výzkumné a inovativní farmaceutické firmy a jejich národní asociace** v Evropě – tedy i AIFP v Česku. EFPIA zastupuje zájmy farmaceutického průmyslu vůči institucím EU (například Evropské komisi, Evropskému parlamentu) a prosazuje politiku, která má podpořit vývoj, dostupnost a udržitelnost inovativních léčiv v Evropě.

PhRMA (Pharmaceutical Research and Manufacturers of America) je hlavní zastřešující organizací pro inovativní farmaceutické firmy působící v USA, obdobně jako EFPIA v Evropě. PhRMA zastupuje zájmy svých členů vůči americkým institucím – například vůči Kongresu, FDA (americkému lékovému úřadu), státním orgánům nebo veřejnosti.

IFPMA (The International Federation of Pharmaceutical Manufacturers and Associations) je organizace, která zastupuje inovativní farmaceutický průmysl na globální úrovni a udržuje oficiální vztahy s OSN. Zaměřuje se na podporu veřejného zdraví a spolupracuje se širokým spektrem partnerů – od Světové zdravotnické organizace, Světové obchodní organizace či Světové organizace duševního vlastnictví až po vlády, pacientské organizace, nevládní sektor, akademickou sféru a mezinárodní nemocniční síť.

APO jsme zakládali spolu s jedním aktivním pacientem, jenž se ujal také vedení celého projektu. Po roce fungování se už však projektu ze zdravotních důvodů nemohl dále věnovat, a tak si projekt vzala na starost **Zuzana Komárková, která APO vede dodnes.**

PRVNÍ LIST PACIENTSKÝCH ORGANIZACÍ A NÁMLUVY S MINISTERSTVEM

Jedním z našich prvních kroků bylo sestavení **uceleného seznamu patientských organizací v Česku**. Do té doby žádný takový neexistoval a nikdo ani přesně nevěděl, kolik organizací u nás funguje. Už během prvního roku se nám podařilo identifikovat a zařadit na seznam **přes 200 patientských organizací, z toho 120-150 aktivních**.

V roce 2012 se uskutečnil první **kick-off meeting Akademie patientských organizací v Parlamentu ČR**. Setkání se zúčastnili zástupci patientských organizací, klíčoví úředníci ministerstva zdravotnictví i **Mary Baker, bývalá prezidentka Evropské federace neurologických asociací a konzultantka Světové zdravotnické organizace (WHO)**, která představila evropskou vizi fungování patientských organizací.

Po tomto setkání se patientské organizace mohly přihlásit do **prvního ročníku APO**, jenž probíhal v letech **2012-2013**. Zúčastnilo se ho **44 zástupců z celkem 30 organizací**, kteří společně prošli **deseti vzdělávacími moduly**. Na tento základní kurz navázal v roce 2013 **rekvalifikační kurz pro manažery patientských organizací**, jenž získal **akreditaci Ministerstva práce a sociálních věcí ČR**.

ZAJIŠTĚNÍ FINANCOVÁNÍ NA DALŠÍ ROKY

Po vyčerpání grantu, který jsme získali od americké organizace PhRMA, jsme museli najít nové a dlouhodobě udržitelné zdroje financování. Od té doby zajišťujeme chod Akademie patientských organizací (APO) zejména **díky grantům a darům členských společností AIFP (65 %) a díky prostředkům z rozpočtu samotné asociace (35 %)**.

U členských společností musí příspěvky projít standardním grantovým řízením včetně schválení etickou komisí. Tento model financování vyžaduje pečlivé plánování s dostatečným předstihem. O příspěvky musíme žádat hned na začátku roku, protože jejich schvalování je procesně náročné a etické komise, které příspěvky schvalují, zasedají jen několikrát do roka. Proto musíme mít na začátku každého roku připravenou výroční zprávu APO, harmonogram aktivit na celý rok a detailní rozpočet.

V lednu posíláme členským společnostem žádosti o granty a dary, přičemž grantová řízení trvají zhruba jeden až tři měsíce. Teprve po schválení příspěvků se mohou začít řešit smlouvy, na nichž pracují právníci z naší strany i ze strany členských společností. To může trvat další měsíc.

Abychom zajistili plnou transparentnost, **pravidelně členským společnostem předkládáme veškeré finanční doklady** – faktury, reporty a fotografie z akcí a další dokumenty, které potvrzují, že byly prostředky využity přesně podle schváleného plánu. To následně kontroluje také audit AIFP. Po skončení každého období zpracováváme výroční zprávu APO.

RŮST ČLENŮ A ROZVOJ KURIKULA

APO se rychle rozrůstalo. **Během jednoho roku** jsme se dostali z původních 30 organizací na **54 členů**. V roce 2014 už APO sdružovalo **přes 100 patientských organizací**.

Aktivita projektu APO nezůstala bez povšimnutí. Věnovalo jí pozornost také **Ministerstvo zdravotnictví ČR**, kde tehdy působili lidé, kteří patientské organizace vnímali jako důležitou součást systému a byli otevření k jejich **profesionalizaci a zapojení do tvorby zdravotní politiky**.

V roce 2015 jsme uspořádali **první konferenci – APO Letní školu**. Zúčastnili se jí i tehdejší náměstci ministra zdravotnictví. V rámci programu konference proběhl **kulatý stůl** mezi zástupci ministerstva a pacienty, který se ukázal být zásadní pro nastartování hlubší spolupráce.

V následujících letech jsme dále **rozšiřovali APO kurikulum**. V roce 2015 se do školení začalo zapojovat i **Ministerstvo zdravotnictví ČR**, které poskytlo své odborníky pro vedení jednotlivých seminářů – například na téma, jak správně žádat o granty apod.

TIP Pro zajištění maximální míry nezávislosti patientských organizací je nutné, aby měly dostupné financování z více zdrojů, respektive aby neplyuly jen z farmaceutického průmyslu. Proto aktivně spolupracujeme s Nadací BOHEMICA, jež nám poskytuje aktuální přehled grantových výzev ze státní i soukromé sféry včetně kontaktů na relevantní osoby. Tyto informace pravidelně zveřejňujeme na webových stránkách APO, aby k nim měly patientské organizace snadný přístup a mohly lépe plánovat své aktivity i rozpočet.

ZAJÍMAVOST V letech 2016 a 2017 jsme vyhlašovali **APO Cenu**, která oceňovala nejlepší projekty patientských organizací s inovativními prvky. V rámci tohoto projektu jsme ustanovili APO Radu, jež z přihlášených projektů patientských organizací vybírala ty nejlepší. Rada měla svoji rozhodovací komisi složenou ze zástupců čtyř patientských organizací, zástupců ministerstva zdravotnictví, Evropského parlamentu a ČLS JEP. Vybrané projekty získaly zdarma služby PR agentury, které mohly využít v rámci komunikace a propagace svých vítězných projektů.

PODPORA PACIENTŮ ZE STRANY MINISTERSTVA ZDRAVOTNICTVÍ ČR

Klíčovým obdobím pro uznání patientských organizací jako plnohodnotných partnerů byly roky **2015–2016**. Tehdy působila na Ministerstvu zdravotnictví ČR **náměstkyně Lenka Teska Arnoštová**, která si převzala patientský sektor a aktivně pracovala na tom, aby pacienti dostali větší prostor ve zdravotnickém systému.

Na podzim roku 2016 jsme zprostředkovali schůzku mezi patientskými organizacemi a vedením Ministerstva zdravotnictví ČR. Výsledkem tohoto setkání byla pravidelná setkání, která vyústila k **založení Oddělení podpory práv pacientů (OPP)**, jež od června 2017 funguje přímo na ministerstvu zdravotnictví. OPP podporuje nejen patientské organizace, ale také samotné pacienty.

Ještě téhož roku vznikl i **poradní orgán ministra zdravotnictví – Patientská rada**. Ta se schází **čtyřikrát ročně** a jejími členy je **25 zástupců z různých terapeutických oblastí**, jež si patientské organizace volí ze svého středu. Členové Patientské rady se účastní svých pracovních skupin a připomínkují legislativní a pozměňovací návrhy, na něž je upozorňuje Oddělení práv pacientů. Dále se mohou účastnit pracovních skupin ministerstva, kde spolurozhodují o zásadních otázkách týkajících se péče a práv pacientů.

Důležité je, že **Patientská rada byla pevně zakotvena do struktury ministerstva**, tak aby její fungování nebylo závislé na politické reprezentaci. Díky tomu zůstává stabilním a důvěryhodným partnerem systému i v době personálních změn (například po volbách).

ZAPOJENÍ PACIENTŮ DO HODNOCENÍ ZDRAVOTNICKÝCH TECHNOLOGIÍ (HTA)

Žádný kvalitní vzdělávací program se neobejde bez pomoci špičkových odborníků. Chtěli jsme vytvořit program, který propojí pacienty se všemi stakeholdery (ministerstvem, Státním ústavem pro kontrolu léčiv, pojišťovnami, lékaři, nemocnicemi, farmaceutickými společnostmi atd.).

V roce 2018 se AIFP poprvé spojila s Ministerstvem zdravotnictví ČR, aby založili **společný projekt „HTA a zapojení patientských organizací v ČR“**, který byl z větší části financován ministerstvem. Do tohoto projektu se poprvé zapojil také SÚKL, Česká farmakoekonomická společnost (ČFES) a Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně (ČLS JEP). Ke spolupráci se nám podařilo získat také **Karen Facey, evropskou kapacitu v oboru a jednu z hlavních tváří pro zapojení pacientů do HTA v Evropě**.

Společně jsme vytvořili intenzivní vzdělávací program k HTA, jenž se skládal z **pěti celodenních školení zakončených certifikátem**. Program měl úspěch, proto jsme ho v dalším roce zopakovali pro nové uchazeče. Pro absolventy jsme pak v následujících letech připravili nadstavbový program.

Tímto projektem jsme navázali na téma konference pro patientské organizace APO Letní škola v roce 2018. Vzdělávací program o hodnocení zdravotnických technologií fungoval až do roku 2022, kdy jsme spustili **projekt EUPATI ČR** – součástí jeho kurikula je právě i celodenní školení o HTA (o EUPATI ČR se více dozvíte dále). Školením prošlo celkově kolem 40 lidí.

VZNIK PACIENTSKÉHO HUBU POD MINISTERSTVEM ZDRAVOTNICTVÍ

Nyní bychom rádi zmínili tříletý projekt, který sice nevznikl pod AIFP, ale **paralelně běžel vedle naší Akademie patientských organizací**. Patientský hub fungoval mezi lety 2020 až 2023 pod ministerstvem zdravotnictví. Vznikl díky financování z fondů Evropského hospodářského prostoru a Norských fondů.

Protože díky spolupráci to vždycky dotáhnete dál, **po celou dobu existence Patientského hubu jsme s ním komunikovali**, abychom zajistili, že se naše vzdělávací aktivity budou propojovat a doplňovat. Každý rok jsme s ním sdíleli harmonogram aktivit na celý rok, abychom se sladili. Zároveň jsme mu doporučovali témata, o něž měly patientské organizace zájem, ale nám už na ně nezbyl prostor.

TIP Abychom zjistili, o jaká témata mají patientské organizace největší zájem, **pravidelně každý rok posíláme jejich zástupcům dotazník**. Podle výsledků z dotazníků sestavujeme kurikulum na další rok.

První tři roky byl Patientský hub velmi aktivní. Zorganizoval velkou patientskou konferenci, mnoho školení a **zajistil plně moderně vybavené prostory** mimo budovu ministerstva zdravotnictví, které mohly zdarma využívat všechny patientské organizace – například pro organizaci workshopů, seminářů nebo tiskových konferencí.

Od roku 2024 program přešel do pětiletého období udržitelnosti. Nyní funguje dál pod Oddělením práv pacientů na Ministerstvu zdravotnictví ČR, ale **jeho význam už je dnes malý**.

PACIENTSKÉ ORGANIZACE ZÍSKÁVAJÍ OFICIÁLNÍ ZASTŘEŠENÍ

Nyní se ale vraťme zpátky do roku 2020, do období pandemie covidu-19. **AIFP pro vybrané aktivní pacientské organizace připravovala pravidelné online mítky (každé dva týdny)**, abychom zjišťovali, jaké mají v tak turbulentním období pacientské organizace potřeby a o co všechno v souvislosti s lockdownem přicházejí. Zjistili jsme, že velkým problémem pro pacientské organizace v tomto období byla ztráta financování plynoucí z fundraisingu – z veřejných sbírek v ulicích, organizace sportovních a kulturních akcí apod.

V létě roku 2020 se v Senátu ČR uskutečnil **kulatý stůl za účasti tehdejšího ministra zdravotnictví Adama Vojtěcha** a ředitele Všeobecné zdravotní pojišťovny Zdeňka Kabátka. Na této akci představili zástupci pacientských organizací ve spolupráci se společností EY analýzu zaměřenou na popsání role a přínosů pacientských organizací pro zdravotní systém, rostoucí tlak na jejich profesionalizaci a rizika plynoucí z jejich roztržitého a nepravidelného **financování**. Analýza zároveň obsahovala údaje o finanční situaci těchto organizací během pandemie covidu-19.

Přirozeně se ukázala potřeba vzniku **jednoho zastřešujícího subjektu pro všechny pacientské organizace**, který by fungoval jako partner pro všechny klíčové aktéry ve zdravotním systému. Ambicí pacientských organizací bylo mít samosprávnou organizaci s právní subjektivitou, která se stane legitimním a respektovaným partnerem pro dialog a spolupráci se státní správou.

V symbolický den 17. listopadu tak v roce 2020 založilo 11 pacientských organizací Národní asociaci pacientských organizací (NAPO) – zastřešující subjekt pacientských organizací (bez konkrétního terapeutického zaměření), s cílem zastupovat hlas pacientů při tvorbě zdravotní politiky, strategií a legislativy a zajišťovat, aby byla pacientská perspektiva systematicky zohledňována v rozhodovacích procesech. Pro své fungování NAPO získalo financování z Norských fondů a fondů Evropského hospodářského společenství a rychle si získávalo nové členy. K červnu 2025 má NAPO již 57 členů, zastupuje celkem 123 pacientských organizací a **získalo si respekt** klíčových aktérů ve zdravotním systému.

PRIORITNÍ OBLASTI ČINNOSTI NAPO JSOU:

- 1. Dostupná a kvalitní zdravotní péče pro všechny**
NAPO podporuje rovný přístup k péči napříč regiony a skupinami obyvatel s důrazem na kvalitu a bezpečí poskytovaných služeb.
- 2. Efektivní a dlouhodobě udržitelné zdravotnictví**
Usilujeme o zdravotní systém, který je funkční, hospodárný a schopný reagovat na měnící se potřeby pacientů.
- 3. Partnerský přístup k pacientům**
Věříme v rovnocenné postavení pacienta v průběhu léčby založené na informovanosti, respektu a vzájemné důvěře.
- 4. Zapojení pacientů do rozhodovacích procesů**
Prosazujeme účast pacientských organizací při tvorbě doporučených postupů, zdravotní politiky i systémových změn.
- 5. Veřejně dostupné informace o kvalitě péče**
Zasazujeme se o otevřenost a dostupnost dat, která pomáhají pacientům při rozhodování o léčbě a výběru poskytovatele.
- 6. Podpora pacientských organizací**
NAPO šíří povědomí o významu pacientských organizací a jejich přínosu pro společnost i jednotlivé pacienty.
- 7. Zajištění udržitelného financování**
Dlouhodobá a kvalitní činnost pacientských organizací vyžaduje stabilní a předvídatelné finanční zdroje.
- 8. Prevence a zvyšování zdravotní gramotnosti**
Podporujeme osvětu a prevenci jako klíčové prvky zdravé společnosti, která se umí v systému zdravotnictví dobře orientovat.

Od roku 2022 NAPO pořádá odbornou konferenci Fórum pacientů a zapojuje se také do aktivit Akademie pacientských organizací, například do vzdělávacího programu EUPATI ČR. NAPO zároveň nabízí svým členům příspěvek pro účast na evropském programu EUPATI a od července 2025 je zástupce NAPO členem správní rady EUPATI. **Abychom podpořili vzájemnou spolupráci mezi NAPO a AIFP, pravidelně se jednou za čtvrt roku scházíme a probíráme možnosti další spolupráce.**

PRVNÍ NAPOJENÍ NA EVROPSKÉ ZASTŘEŠUJÍCÍ ORGANIZACE

V roce 2017 se tuzemské pacientské organizace měly poprvé možnost setkat se svými evropskými kolegy z národních zastřešujících organizací. V tomto roce proběhla **evropská konference českých pacientských organizací v Bruselu** za podpory naší tehdejší zástupkyně v Evropském parlamentu Kateřiny Konečné.

Konference se zúčastnili nejen zástupci 48 českých pacientských organizací a dva zástupci za média, ale také lidé z evropských pacientských organizací (např. z Bulharska, Rumunska, Chorvatska, Rakouska či Belgie) a DG SANTE. Ti všichni měli možnost se navzájem seznámit a jednat o možnosti širší spolupráce. V rámci konference se konalo pět panelových diskusí zaměřených na různé terapeutické oblasti (neurologii, vzácná onemocnění, diabetologii, psychiatrii a onkologii).

DG SANTE (Directorate-General for Health & Food Safety) je generálním ředitelem Evropské komise, které se zaměřuje na ochranu zdraví občanů EU a bezpečnost potravin. Tento orgán připravuje legislativu v této oblasti a dohlíží na její dodržování v členských státech.

PREZENTACE APO V ZAHRANIČÍ

O náš projekt pacientského vzdělávání se brzy začaly zajímat také zahraniční asociace. V roce 2015 jsme obdrželi první pozvání od maďarské asociace. **Aktivity APO jim odprezentovala vedoucí projektu APO Zuzana Komárková spolu se Sdružením mladých sklerotiků.** Další pozvánka přišla v roce 2018, kdy se na výročním setkání v Bruselu sešly pacientské organizace z celého světa z oblasti diabetologie (akci pořádala společnost Novo Nordisk). I zde měla Zuzana Komárková možnost odprezentovat, jak APO funguje a na jakých aktivitách pracuje.

V roce 2019 měl tehdejší ředitel AIFP prezentaci o APO **na valné hromadě polské asociace.** V Polsku jsme prezentovali také v roce 2022, tentokrát společně s místopředsedou České asociace pro vzácná onemocnění, kde jsme představili zapojení zástupců pacientských organizací v procesu HTA zaměřených na vzácná onemocnění.

Na podzim 2023 zorganizovala maďarská asociace **výroční setkání pacientských organizací v Budapešti**, kam Zuzanu Komárkovou opět pozvali prezentovat. Den poté se konalo EFPIA CEE Patient Forum, na něž si připravila další podrobnou

přednášku. Následovala prezentace na konferenci ve Vídni, kde kompletně představila pacientské prostředí v České republice a vzdělávání pacientských organizací. Přednášela také o tom, jak pacientské organizace zapojit do zdravotnického systému a jak je asociace mohou podporovat.

EFPIA CEE Patient Forum je pravidelné výroční setkání zástupců pacientských organizací ze střední a východní Evropy. Této akce se účastní lidé z pacientských organizací, národních asociací a z farmaceutického průmyslu. **První setkání se uskutečnilo v říjnu 2022 v Praze za českého předsednictví v Radě Evropské unie.** Celou akci jsme tehdy připravili a nyní na ni navazují v dalších zemích.

Kde zatím proběhla výroční setkání:

- 2022 – Praha, Česká republika
- 2023 – Budapešť, Maďarsko
- 2024 – Varšava, Polsko
- 2025 – Bukurešť, Rumunsko

V neposlední řadě jsme v roce 2023 vystoupili společně s první českou absolventkou evropského vzdělávacího programu pro pacientské organizace EUPATI **na čtvrtém setkání EUPATI kohorty, které se konalo v Praze.** Společně jsme hovořili o propojení APO a vzniku programu pro profesionální pacientské advokáty EUPATI ČR (více se o tomto vzdělávacím programu dozvíte dále).

EDUKACE A NETWORKING PACIENTSKÝCH ORGANIZACÍ

Za každou silnou pacientskou organizací stojí lidé, kteří se chtějí neustále učit a zlepšovat. Právě jim jsou určeny vzdělávací aktivity APO, které už více než třináct let pomáhají rozvíjet dovednosti, znalosti i sebevědomí zástupců pacientských organizací. Ať už jde o semináře, praktické workshopy, individuální konzultace, online webináře, nebo tradiční konferenci APO Letní škola – ty všechny spojuje chuť sdílet zkušenosti, získávat nové kontakty a posouvat pacientské organizace dál. V této části se dozvíte, co všechno APO v oblasti vzdělávání a networkingu nabízí od úplných začátků až po současnost.

SEMINÁŘE

V prvních pěti letech fungování APO jsme se zaměřovali na školení úplných základů fungování pacientských organizací. Ročně jsme organizovali kolem **25 celodenních seminářů s osobní účastí**. Semináře probíhaly v pátky a soboty a zástupci pacientských organizací se školili ve svém osobním volnu.

Témata seminářů v prvních letech:

- Řízení neziskových organizací
- Finanční management
- Účetnictví a daně v neziskových organizacích
- Práce s dobrovolníky
- Fundraising
- Získávání grantů (z lokálních a evropských programů)
- Tvorba prezentace pro dárce
- Zásady správné komunikace
- Příprava a realizace schůzky s dárce
- Práva a povinnosti pacientů
- Efektivní advokační dovednosti a vyjednávání
- Prosazování zájmů pacientů s využitím médií v praxi
- Zaměstnávání osob se zdravotním postižením

INDIVIDUÁLNÍ KONZULTACE

V průběhu let mnoho organizací základními školeními prošla a chtěly se vzdělávat v dalších tématech. Proto jsme začali poskytovat **individuální konzultace**, díky kterým jsme mohli zohlednit různé úrovně vzdělání a potřeby jednotlivých zástupců pacientských organizací (už proškolené organizace versus nové).

V rámci individuálních konzultací mohou zástupci pacientských organizací s odborníky řešit své dotazy ohledně účetnictví a daní, pracovněprávních záležitostí či právního poradenství zaměřeného na správné zakládání a vedení neziskových organizací (stanovy, smlouvy, etický kodex, jednací řád apod.). Mohou řešit také fundraising a získávání financí z veřejných, evropských a soukromých zdrojů mimo farmaceutický sektor. A v neposlední řadě nabízíme také konzultace zaměřené na praktické prezentační dovednosti, komunikaci a vyjednávání, umělou inteligenci, psychohygienu a další.

TIP Abychom pacientským organizacím dali možnost nabyté znalosti uplatnit v praxi, zorganizovali jsme v letech 2016–2017 soutěž APO Cena – jejím prostřednictvím si organizace mohly vyzkoušet, jak správně napsat projekt pro získání grantu.

ONLINE WEBINÁŘE

V období covidových lockdownů jsme kompletně přešli na **online webináře**. Možnost vzdělávat se online zachováváme doteď. Díky tomu se mohou snadno vzdělávat také zástupci pacientských organizací v regionech, dovoluje nám to větší flexibilitu. Nabízíme širokou paletu online školení – od fundraisingu po digitalizaci medicíny, umělou inteligenci nebo prezentační dovednosti. Zároveň flexibilně reagujeme na aktuální změny české legislativy, jako například v posledních dvou letech, kdy se několikrát změnila novela zákoníku práce.

APO ALUMNI

Pro absolventy našich seminářů organizujeme od roku 2014 každoročně **APO Alumni setkání**. Probíhají vždy na konci daného roku, většinou na půdě zahraničních ambasad, historicky například na americké, francouzské nebo britské. Těchto setkání se vždy účastní zástupci ministerstva zdravotnictví, SÚKL, ČLS JEP, pojišťovna a v neposlední řadě zástupci pacientských organizací.

Hlavním cílem Alumni setkání je ocenění přínosu pacientských organizací a jejich aktivit za uplynulý rok. Probíhají zde pouze neformální proslovy a přináší zástupcům pacientských organizací možnost networkingu mezi sebou i se stakeholdery.

APO LETNÍ ŠKOLA

V roce 2015 jsme zorganizovali první **velkou konferenci pro patientské organizace s názvem APO Letní škola**. Většinou si určíme jedno téma, kterému se pak věnujeme následující dva roky. V rámci konference umožňujeme patientským organizacím propojit se s odborníky a dalšími stakeholdery zdravotnického systému (Ministerstvem zdravotnictví ČR, ČLS JEP, SÚKL, pojišťovnami atd.). Vždy je také připraven program za účasti několika řečníků z Česka i zahraničí.

TIP Pro konání APO Letní školy se nám osvědčil **termín vždy v posledním týdnu letních prázdnin**. V létě mnoho akcí neprobíhá a na konci prázdnin už jsou většinou všichni zpět z dovolených a těší se, až zase uvidí známé tváře. To přispívá k vysoké účasti, kterou na APO Letní škole standardně máme, což činí kolem 120 lidí.

První dvě konference APO zorganizovalo s Českou lékařskou společností Jana Evangelisty Purkyně (ČLS JEP) a cílem bylo navázání užší spolupráce mezi zástupci patientských organizací s představiteli odborných lékařských společností. Konference proběhly formou kulatých stolů se zaměřením na různé terapeutické oblasti. Zástupci patientských organizací si mohli vybrat, na jaký kulatý stůl se přidají.

V letech 2017, 2018 a 2019 jsme se v rámci APO Letní školy zaměřili na velké a důležité téma procesu hodnocení zdravotnických technologií (HTA). Na konferencích vystoupili zahraniční experti na zapojení patientských organizací do procesu HTA:

- **KAREN FACEY** – spoluautorka odborné publikace „Zapojení patientských organizací do hodnocení zdravotnických technologií“
- **HEIDI LIVINGSTONE** z britského institutu NICE (National Institute for Health and Care Excellence)
- **HERVÉ NABARETTER** – zástupce pacientů zapojených do HTA ve Francii
- **JACQUELINE STREET** – výzkumná pracovnice a vyučující na Univerzitě Adeline v Austrálii
- **CHRISTOPHER KRANICH** – zástupce německé zastřešující patientské organizace

Oddělení práv pacientů (OPP) fungující na Ministerstvu zdravotnictví ČR zaujal německý a australský model, například z hlediska připomínkování zdravotnických návrhů, jenž zabraňuje střetu zájmu. V reakci na požadavek ministerstva jsme proto zprostředkovali OPP schůzku se zástupcem z německé patientské organizace Christopherem Kranichem. Ministerstvo zdravotnictví také využilo přítomnosti Karen Facey v Praze a zorganizovalo kulatý stůl o HTA, jehož se zúčastnil také SÚKL, ČLS JEP a další.

Dosavadní témata APO Letní školy:

2015, 2016 – kulaté stoly tematicky zaměřené na spolupráci s ČLS JEP

2017, 2018, 2019 – zapojení pacientů do hodnocení zdravotnických technologií (HTA)

2020 – konference neproběhla kvůli pandemii covidu-19

2021, 2022 – financování patientských organizací (zaměřené na provozní náklady fungování)

2023, 2024 – český zákon o regulaci reklamy na léky

2025 – síla patientské advokacie

EUPATI ČR

Evropská patientská akademie pro terapeutické inovace (EUPATI) je partnerství veřejného a soukromého sektoru a dalších zúčastněných stran. Jde o úspěšný evropský program, který poskytuje vzdělávání a školení s cílem zvýšit kapacitu a schopnost pacientů a jejich zástupců porozumět výzkumu a vývoji léčiv (R&D), smysluplně k němu přispívat a zlepšit dostupnost lékařských informací pro pacienty a další zúčastněné strany.

Vzdělávání EUPATI stojí na třech pilířích, jejichž synergie poskytuje to nejefektivnější vzdělávání pro pacienty v celé Evropě. **Třemi pilíři je míněno zapojení pacientů, akademické sféry a farmaceutického průmyslu.**

V roce 2022 získala Česká republika první úspěšnou absolventku originálního vzdělávacího programu pro zástupce patientských organizací EUPATI. Ta se poté spojila s AIFP, zda by program mohl fungovat pod Akademií patientských organizací, která měla vybudované dobré jméno a také disponovala distribučním seznamem s kontakty na více než sto patientských organizací.

Začali jsme tedy pracovat na přípravách naší národní platformy, jež by byla nadstavbou našich aktivit v rámci APO. Splnili jsme potřebnou podmínku, aby na projektu spolupracovaly patientské organizace, akademický sektor a farmaceutický průmysl. Setkali jsme se s tehdejší ředitelkou Státního ústavu pro kontrolu léčiv Irenou Storovou, jež projekt podpořila. Její nástupce, **Tomáš Boráň, na spolupráci s APO navázal a dále ji s námi rozvíjí.** Spolupracovat na projektu chtěla také akademická sféra skrze národní výzkumnou platformu CZECRIN pod vedením Masarykovy univerzity zastoupenou Lenkou Součkovou. **Lenka Součková je členkou ECRIN a od roku 2025 je rovněž členkou výboru EUPATI.**

Státní ústav pro kontrolu léčiv (SÚKL) je český úřad, který dohlíží na bezpečnost, účinnost a kvalitu léčiv a zdravotnických prostředků v České republice. Má na starost například HTA, schvalování nových léků, kontrolu jejich výroby, sledování nežádoucích účinků a dohled nad reklamou na léčiva.

Výzkumná platforma CZECRIN vedená Masarykovou univerzitou je klíčovým hybatelem akademického klinického výzkumu v ČR, usnadňuje provádění klinických studií mezinárodní úrovně, podporuje vznik nových léčebných terapií a propojuje české týmy s evropským výzkumným prostředím prostřednictvím ECRIN ERIC.

Po všech úspěšných jednáních a přípravách jsme se tak stali 24. národní platformou fungující pod názvem EUPATI ČR.

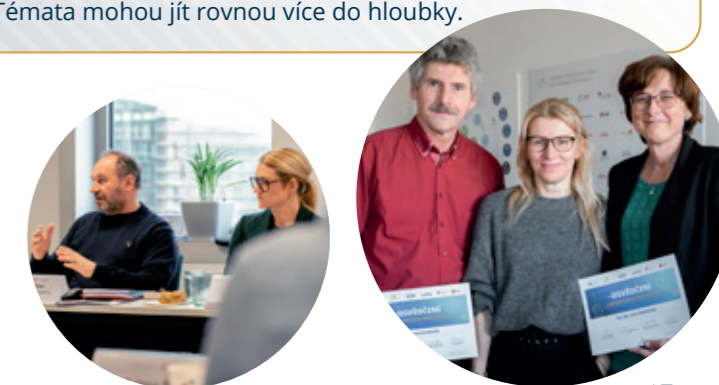
V rámci příprav dostali všichni přednášející v programu originální EUPATI materiály v angličtině, kterých se museli během školení držet, aby zajistili jeho vysokou úroveň. Materiály jsme pro účastníky nechali přeložit do českého jazyka. Přednášející si připravili ještě obsah nad rámec „originálu“ relevantní pro české prostředí. Všichni přednášející svoji práci vykonávají zdarma. Školení probíhají v prostorách AIFP a jedinými výdaji na kurzy jsou náklady na občerstvení a tisk materiálů pro účastníky kurzu.

Tematické moduly kurzu EUPATI ČR:

- **Modul 1** – Objev léků a plánování vývoje léčiv
- **Modul 2** – Neklinické testování a farmaceutický vývoj
- **Modul 3** – Průzkumný klinický vývoj
- **Modul 4** – Klinické hodnocení
- **Modul 5** – Regulační záležitosti a bezpečnost léčivých přípravků
- **Modul 6** – Principy a postupy HTA

TIP Nejprve jsme v roce 2023 přišli s testovací verzí programu, abychom podchytili případné nedostatky a připravili kurz na ostrý provoz. Na základě testovací verze jsme zjistili:

- Jednotlivé moduly na sebe tematicky navazují, a proto funguje, když účastníci absolvují všechny moduly a ne pouze některé.
- Patientské organizace už jsou na takové úrovni, že nepotřebují znovu slyšet úplné základy. Témata mohou jít rovnou více do hloubky.

V roce 2024 proběhl první ročník certifikovaného školení programu EUPATI ČR v ostrém provozu. Účastníci, kteří splnili pravidla pro získání osvědčení o absolvování tréninku EUPATI ČR, obdrželi certifikát EUPATI ČR. Jedním z pravidel pro dokončení kurzu je splnění osobní účasti alespoň na 80 % a úspěšné absolvování závěrečného testu (podrobně uvedeno na webových stránkách APO). První ročník úspěšně zakončilo 17 zástupců patientských organizací.

V létě téhož roku jsme zorganizovali první INSPO setkání pro všechny absolventy kurzu. Na tomto setkání jsme hovořili o dalším směřování nejenom kurzu, ale také samotných absolventů. Shodli jsme se na tom, že je třeba se zaměřit na šíření osvěty o EUPATI ČR a o náročnosti tohoto programu. **Na základě aktivní komunikace v září 2024 udělil program záštitu ministr zdravotnictví ČR, která je zajištěná do roku 2028.**

Z INSPO setkání dále vyplynulo přání patientských organizací, aby jim certifikát EUPATI ČR mohl do budoucna otevřít dveře k místům ve správních radách a vznikajících patientských radách ve všech zdravotnických organizacích (pojišťovných, nemocnicích, SÚKL atd.). Také jsme se s účastníky domluvili, že na webu vznikne databáze absolventů programu EUPATI ČR včetně jejich kontaktů (za dodržení podmínek GDPR).

TIP Abychom podpořili spolupráci jednotlivých stakeholderů zdravotnického systému s proškolenými zástupci patientských organizací, **pravidelně posíláme** na ministerstvo zdravotnictví, ČLS JEP, SÚKL nebo nemocnicím aktuální **seznam absolventů programu EUPATI ČR, na něž se mohou obracet.**

V roce 2025 EUPATI ČR dokončilo dalších 22 absolventů. Je třeba neustále vzdělávat nové absolventy programu, ale také školit stávající. Proto jsme v roce 2025 připravili **první nadstavbové školení pro absolventy**, které bylo zaměřené více prakticky a obsahovalo také úplně nové školení HTAR připravené ve spolupráci se Státním ústavem pro kontrolu léčiv.

NA PODZIM 2024 UDĚLIL MINISTR ZDRAVOTNICTVÍ VLASTIMIL VÁLEK DLOUHODOBOU ZÁŠTITU PROJEKTU EUPATI ČR

KOMUNIKACE AKTIVIT AKADEMIE PACIENTSKÝCH ORGANIZACÍ

Co se děje ve světě patientských organizací nebo co nového chystá APO? Aby tyhle informace nezůstaly jen mezi několika lidmi, dáváme si záležet na pravidelné a srozumitelné komunikaci – ať už formou **měsíčního APO Bulletinu, na sociálních sítích, nebo v médiích.** Díky tomu můžeme šířit důležité zprávy, inspirativní příběhy i pozvánky na akce. V této části přiblížíme, jak APO propojuje komunitu a dává patientským organizacím hlas, jenž je slyšet.

APO BULLETIN

Pravidelně jednou za měsíc posíláme na všechny patientské organizace v APO, členské společnosti AIFP, ministerstvo zdravotnictví, SÚKL a ČLS JEP náš **newsletter s názvem APO Bulletin.** Newsletter má vždy tři části:

1. část – legislativní novinky a změny
2. část – nejbližší akce Akademie patientských organizací
3. část – aktivity jednotlivých patientských organizací (sami nám proaktivně posílají novinky)

PR PODPORA APO V MÉDIÍCH

Staráme se o to, aby se o aktivitách APO pravidelně psalo v odborných médiích. Kromě běžného vydávání tiskových zpráv a PR článků organizujeme také **setkání patientských organizací s novináři.** První setkání proběhlo v roce 2023. V rámci setkání se několik patientských organizací dobrovolně přihlásilo, aby během akce odprezentovaly své projekty a příběhy. Novináři mají možnost během setkání získat rozhovory s pacienty a zjistit, jak vnímají aktuální témata ve zdravotnictví.

APO NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH

Pro podporu komunity patientských organizací a propagaci aktivit APO jsme akademii zřídili **stránku na sociální síti Facebook.** Stránku sledují stovky sledujících a publikujeme zde informace a fotky z našich proběhlých vzdělávacích aktivit, z APO ALUMNI nebo APO Letní školy.

HARMONOGRAM

APO HARMONOGRAM 2025	
Semináře <small>osobně/online</small>	Termin
Novela zákoníku práce - online	17. ledna
EUPATI (The European Patients' Academy on Therapeutic Innovation) - osobně	únor/březen
Modul 1 Objev léků a plánování vývoje léčiv	5. února, 8.50-11.00
Modul 2 Neklinické testování a farmaceutický vývoj	5. února, 11.15-13.15
Modul 3 Průzkumný klinický vývoj	5. února, 13.45-16.00
Modul 4 Klinické hodnocení	6. února, 9.00-12.00
Modul 5 Regulační záležitosti a bezpečnost léčivých přípravků	6. února, 12.30-16.00
Modul 6 Principy a postupy HTA	26. března, 9.00-16.00
EUPATI nadstavba - rozšíření znalostí modulů 1-4, nový modul HTAR - osobně	15. dubna, 9.00-16.00
Typologie osobnosti MBTI - doporučené pro vedoucí pracovníky - osobně	22. dubna, 9.00-15.00
EUPATI nadstavba - rozšíření modulu 5 - hybridně	20. května, 9.00-12.30
Umělá inteligence s Kateřinou Švidrnoučovou III - online	27. května, 12.00-15.00
Jak prezentovat se Štěpánkou Duchkovou - praktický workshop - osobně	červenec/srpen
Informativní setkání pro zájemce o studium EUPATI ČR 2026 - online	17. září, 15.00-15.30
Umělá inteligence s Kateřinou Švidrnoučovou IV - online	24. září, 12.00-15.00
Psychické bezpečí - osobně	21. října, 9.00-15.00
Workshop pro absolventy EUPATI ČR - Znalosti v praxi + EUPATI INSPO setkání III - hybridně	30. října, 9.00-13.30
APO Mastermindová skupina I	7. ledna, 9.00-11.00 12. března, 9.00-11.00 13. května, 9.00-11.00 10. září, 9.00-11.00 a 1 setkání do konce roku 2025
APO Mastermindová skupina II	23. ledna, 13.00-15.00 25. března, 13.00-15.00 23. května, 13.00-15.00 21. července, 13.00-15.00 a 2 setkání do konce roku 2025

Individuální konzultace <small>on-line</small>	Termin
1. Účetnictví a daně s daňovou poradkyní Marií Vtípilovou	leden-prosinec
2. Umělá inteligence s Kateřinou Švidrnoučovou	
3. Psychohygiena s psycholožkou Martou Boučkovou	
4. Prezentování s Vandou Kofroňovou, moderátorkou ČT24	
5. Pracovněprávní vztahy s advokátkou Marií Piškovou	
6. Analyticko-kritické myšlení a jak ho používat v praxi a další témata s Miladou Záborkovou	
APO Letní škola X <small>osobně</small>	
Highlight , Hlubočeská 1257/2a, 152 00 Praha 5	27. srpna
APO Alumni X <small>osobně</small>	
Velvyslanectví Francie v Praze , Buquoysský palác, Velkopřevorské náměstí 2	26. listopadu

Změny vyhrazeny

JAKUB DVOŘÁČEK

výkonný ředitel AIFP v letech 2011–2022

náměstek ministra zdravotnictví v letech 2022–2025

Jsem velmi rád, že jsem mohl stát u zrodu projektu Akademie patientských organizací, který dlouhodobě pomáhá spoluvytvářet sebevědomý, soběstačný a profesionální patientský sektor. Podařilo se zrealizovat řadu přínosných přednášek a přednáškových cyklů. Vyzdvihl bych například intenzivní kurz AIFP a Ministerstva zdravotnictví ČR k tématu posuzování medicínských technologií (HTA) a zapojení pacientů do rozhodovacích a hodnotících procesů v oblasti úhrad zdravotní péče. Věřím, že tyto aktivity pomáhají dále profesionalizovat patientský sektor, jehož roli v rámci českého zdravotnictví vnímám jako zcela nezastupitelnou.

ADAM VOJTĚCH

ministr zdravotnictví v letech 2017–2021

Spolupráci s patientskými organizacemi jsem vždy považoval za jednu ze svých priorit. Je skvělé sledovat, jaký kus cesty za poslední roky urazily. Nejde již pouze o aktivní nadšence, ale o profesionální partnery pro diskusi o změnách systému s ministerstvem, zdravotními pojišťovkami i dalšími stakeholdery. K tomu nesporně přispělo i vzdělávání patientských organizací, za něž patří APO velké uznání.

IRENA STOROVÁ

ředitelka Státního ústavu pro kontrolu léčiv v letech 2018–2024

ředitelka Asociace provozovatelů lékárenských sítí

Vždy si cením pozvání na akce Akademie patientských organizací, pro Státní ústav pro kontrolu léčiv jde o skvělou příležitost, jak zástupcům patientských organizací přiblížit naši činnost a seznámit je s našimi postupy, zároveň také vyslechnout jejich přání a problémy. Každé takové setkání s pacienty pomáhá k tomu, aby SÚKL nebyl vnímán pouze jako regulátor, ale především jako organizace, které záleží na bezpečnosti pacientů i kvalitě a účinnosti léčiv.

LENKA TESKA ARNOŠTOVÁ

náměstkyně ministra zdravotnictví v letech 2014–2017

(stála u vzniku Oddělení práv pacientů na MZ ČR a Patientské rady ministra zdravotnictví)

Patientské organizace jsou domovem pro ty, kteří nenajdou odpovědi na své otázky v ordinacích nebo na sociálních sítích. Patientské organizace jsou tady proto, aby vzdělávaly, podaly pomocnou ruku a sdílely společně pocity s těmi, kteří jsou vyléčení nebo procházejí stejným onemocněním. Děkuji všem, kteří tuto práci vykonávají.

KATEŘINA KONEČNÁ

poslankyně Evropského parlamentu od roku 2014 až do současnosti

Tento v Evropě unikátní a užitečný projekt podporuji od chvíle, kdy jsem se s ním setkala. Pomáhá hájit zájmy pacientů, úspěšně se mu daří propojovat jejich organizace, které se tak mohou vzájemně inspirovat a vyvarovat chyb. To by ale nebylo možné bez pracovitých lidí, kteří se na něm podílejí, a bez jejich neutuchajícího entuziasmu. Tolik potřebné zapojení patientských organizací do systému zdravotní péče je každým rokem větší a větší a za to jim patří velký dík.

KAREN FACEY

expertka na HTA a zapojení patientských organizací

Patientské organizace mohou poskytnout jedinečné informace o dopadech nemoci na život pacientů a o jejich zkušenostech se zdravotní péčí a léčbou. Jsem ohromena tím, jak spolu všechny zúčastněné strany v Česku v uplynulém desetiletí spolupracují na tom, aby zajistily, že tyto důležité vhledy mohou ovlivnit utváření politiky. Těším se na sledování toho, kudy se bude tato cesta zapojení pacientů dále ubírat, jak se budou patientské organizace snažit zajistit svůj vliv na rozhodování o zdravotní péči a jak se zlepší celková situace pacientů.

DAVID KOLÁŘ

výkonný ředitel AIFP od roku 2022 až do současnosti, v AIFP působí od roku 2015

Patientské organizace musely ujit dlouhou cestu, aby se dostaly tam, kde jsou dnes. Jsem rád, že APO může svou činnost přispívat k jejich rozvoji a pomáhat jim otevírat dveře tam, kam by se jinak dostávaly jen obtížně. Dnes už jsou jejich zástupci respektovanými partnery a profesionálními advokáty pacientů, kteří tvoří nedílnou součást zdravotnického systému. To vše je možné díky dlouhodobé spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví ČR, SÚKL, CZECRIN a mnoha dalšími partnery. I nadále budeme usilovat o to, aby hlas pacientů byl slyšet a měl ve zdravotnictví patřičnou váhu.

ZUZANA KOMÁRKOVÁ

projektová manažerka APO od roku 2012 do současnosti, v AIFP působí od roku 2011

Akademie patientských organizací je projekt, který mi za ta léta opravdu přirostl k srdci, a stejně tak i lidé, které jsem díky němu poznala. Mám radost, když vidím, kam se patientské organizace posunuly, a jsem hrdá, že jsme jim díky APO dokázali zprostředkovat nejen vzdělávání, ale také prostor pro pravidelná setkávání a sdílení zkušeností. Vím, že tato práce má skutečný smysl, a právě to je pro mě tou největší odměnou.

LENKA SOUČKOVÁ

garantka výzkumné infrastruktury CZECRIN pod vedením Masarykovy univerzity v Brně, spolupředsedkyně klastru národních platform EUPATI od roku 2025

zakládající členka Národní platformy EUPATI ČR

Jsem velmi ráda, že prostřednictvím národního vzdělávacího programu EUPATI získávají zástupci pacientů a patientských organizací nejen hlubší znalosti, ale i širší perspektivu v oblasti výzkumu a vývoje léčiv. Díky tomuto vzdělávání se otevírají nové možnosti, jak se mohou aktivně zapojit do designu klinických studií, hodnotících procesů nebo tvorby zdravotní politiky. Z mé zkušenosti je vidět, že vzdělaní pacienti se stávají rovnocennými partnery odborníků a přinášejí do diskuse cenný pohled založený na reálné zkušenosti s onemocněním. To posouvá spolupráci mezi pacienty, akademickou sférou a zdravotnickými institucemi na zcela novou úroveň.

TOMÁŠ BORÁN

ředitel Státního ústavu pro kontrolu léčiv od roku 2024 až do současnosti

výrazně podporuje vzdělávací projekt EUPATI ČR

Oceňuji smysluplnou a konstruktivní spolupráci Státního ústavu pro kontrolu léčiv s Akademií patientských organizací. Projekty Akademie, jako je například EUPATI, nám poskytují cennou příležitost informovat a vzdělávat zástupce patientských organizací v oblasti léčiv a zdravotnických prostředků. Díky tomu se pacienti mohou stát kvalifikovanými partnery v odborné diskusi, což přispívá k lepšímu porozumění naší činnosti i k větší transparentnosti rozhodovacích procesů. Patientské organizace tak mohou plnohodnotně naplňovat svou roli cenného a nezastupitelného partnera nejen pro SÚKL, ale pro celý systém zdravotní péče. Děkuje za otevřený a všestranně přínosný dialog.

Asociace inovativního farmaceutického průmyslu

www.aifp.cz

+420 277 004 293
Budova IBC – Pobřežní 3
186 00 Praha 8

www.pacientskaakademie.cz

Akademie patientských organizací

